

Täiendava arvamuse avaldamine tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kohta

Tervise Arengu Instituut (TAI) on läbi vaadanud Sotsiaalministeeriumi poolt arvamuse avaldamiseks esitatud tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu ning teeme lisaks oma varem avaldatud arvamusele veel ühe ettepaneku eelnõu täiendamiseks.

Lisada eelnõule paragrahv, millega muudetakse maksukorralduse seadust (MKS) järgmiselt:

- maksukorralduse seaduse §-i 29 lisada punkt 11¹ järgmises sõnastuses „tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 56 lõike 1 punkti 1 ja § 57¹ alusel määratud tervisestatistika tegijale tervisestatistika tegemiseks;“

Ettepaneku rakendamisel tekiks Tervise Arengu Instituudil, kes sotsiaalministri 07.12.2012.a. määruse nr 51 „Tervishoiualase statistika ja majandustegevuse aruannete andmekoosseis ja esitamise tingimused“ alusel teeb tervishoiustatistikat, võimalus tervishoiustatistika tegemiseks tarvilike andmete otsepäringuks õiguslik alus. Kuna tervishoiustatistika tegijal puudub täna õigus andmeid töötamise registrist statistika tegemiseks nõuda, ei saa tervishoiustatistika valdkonnas rakendada andmete ühekordse esitamise põhimõtet.

Kuivõrd eelnõuga tervikuna lahendatakse mitmeid tervisestatistikat puudutavaid kitsaskohti eesmärgiga vähendada dubleerivat andmekogumist, annaks Tervise Arengu Instituudi täiendav ettepanek võimaluse vähendada A-veebi aruandluskooormust andmeandjate vaatest. Eeldusel, et ühe aruande täitmiseks kulub maksimaalselt 15 minutit, on kolme andmevälja otsepäringu teostamise korral võimalik aruande täitmisel 1600 asutuse aruandluskooormust vähendada hinnanguliselt 48 tundi aastas. Andmeandjate aruandluskooormuse vähendamine ja dubleeriva andmekogumise vähendamine Tervise Arengu Instituudi täiendava ettepaneku rakendamisel on kooskõlas ka Vabariigi Valitsuse 2025-2027 tegevusprogrammiga.

Milliseid andmeid tervishoiustatistika tegemiseks töötamise registrist vajatakse? Tervishoiustatistika tegemiseks on vajalikud järgmised andmeväljad:

- isikukood;
- amet;
- lepinguline koormus;

Viidatud andmekoosseisu kogumise aluseks tervishoiustatistika tegemise raames on sotsiaalministri 07.12.2012.a. määrus nr 51 „Tervishoiualase statistika ja majandustegevuse aruannete andmekoosseis ja esitamise tingimused“ lisa 10 „Tervishoiutöötajad“. Aruande „Tervishoiutöötajad“ eesmärk on saada ülevaade sellest, milliste tervishoiuteenuse osutajate juures, millistel ametikohtadel, mis vanuses, mis

soost ja millise töökoormusega tervishoiutöötajad töötavad. Need andmed on olulised riigi tervisepoliitika kujundamisel.¹ Koostatav tervisestatistika ei ole oluline üksnes siseriiklikult, tegemist on ka Eesti Vabariigi ametliku statistikaga, mida esitatakse Eurostatile ja OECD-le.

Täiendavalt plaanitakse lülitada tervisestatistika programmi töötamise ja peatumise alguse ja töötamise ja peatumise lõppemise ning lõppemise ja peatumise aluste andmete kogumine.

Andmete vajalikkus tervishoiustatistika vaates:

- Isikukoodi küsimine tervishoiutöötajate aruandes on vajalik, et tuvastada ja arvestada töötajaid üheselt. Paljud tervishoiutöötajad töötavad samaaegselt mitmel ametikohal või mitmes tervishoiuasutuses. Isikukood võimaldab sellised kirjed omavahel siduda ning vältida sama isiku mitmekordset arvestamist, mis tagab tervishoiutöötajate tegeliku arvu korrektse hindamise. Lisaks võimaldab isikukoodi kasutamine hinnata tervishoiutöötajate töökoormust, koondades ühe isiku erinevatel ametikohtadel töötamise andmed tervikuks. Samuti võimaldab see ühendada tervishoiutöötajate aruande andmeid teiste registrite andmetega, näiteks Maksu- ja Tolliameti töötamise registri (TÖR) ning Terviseameti tervishoiutöötajate registriga, et parandada andmete kvaliteeti, vähendada dubleerimist ja saada terviklikum ülevaade tervishoiutöötajate töötamisest. Isikukoodi kasutamine võimaldab tuletada ka töötaja soo ja vanuse, ilma et neid andmeid oleks vaja aruandes eraldi küsida. See vähendab vastajate koormust ning aitab tagada andmete ühtsuse ja täpsuse statistilistes analüüsides.
- Ameti küsimine tervishoiutöötajate aruandes on vajalik, et koostada statistikat tervishoiutöötajate jaotuse kohta erinevate ametite lõikes. See võimaldab hinnata, kui palju töötab tervishoiusektoris eri kutsealade esindajaid, näiteks arste, õdesid, ämmaemandaid ja teisi spetsialiste. Ametipõhised andmed aitavad analüüsida tervishoiutöötajate struktuuri, tööjõuvajadust ja võimalikke puudujääke erinevates ametirühmades. Samuti võimaldavad need jälgida muutusi ajas ning toetavad tervishoiusüsteemi planeerimist ja poliitikakujundamist.
- Lepingulise koormuse küsimine tervishoiutöötajate aruandes on vajalik, et hinnata tervishoiutöötajate tegelikku tööpanust ja tööjõu kasutust tervishoiusektoris. Kuna paljud tervishoiutöötajad töötavad osalise koormusega või mitmel ametikohal, ei anna töötajate arv üksi piisavat ülevaadet olemasolevast tööjõuressursist. Lepingulise koormuse andmed võimaldavad arvutada töökoormust täistööaja ekvivalentides ning hinnata, kui suur on tervishoiutöötajate tegelik töömaht erinevates ametirühmades ja asutustes. See aitab saada täpsema ülevaate tervishoiutöötajate kättesaadavusest ning toetab tööjõuvajaduse analüüsi, tervishoiuteenuste planeerimist ja poliitikakujundamist.
- Töötamise alguse ja lõpu ning töötamise peatumise alguse ja lõpu aja küsimine tervishoiutöötajate aruandes on vajalik, et hinnata töötajate tööaega ja töökoormust korrektselt aruandeperioodil. Kuna aruandes kogutakse andmeid novembrikuu kohta, on oluline teada, kas töötaja töötas kogu kuu või ainult osa sellest. Töötamise ja peatumise alguse ja lõpu kuupäevade abil on võimalik arvestada olukordi, kus töötaja alustas või lõpetas, kas lõplikult või ajutiselt, töö novembrikuu jooksul. See võimaldab täpsemalt hinnata töötajate tegelikku tööpanust aruandeperioodil ning tagab, et töökoormuse ja tööjõu kohta koostatud statistika on võimalikult täpne ja võrreldav.
- Töötamise lõpetamise ja peatumise aluse kogumine on statistikas vajalik, et analüüsida tööjõuturu dünaamikat ja mõista töösuhete lõppemise/peatumise põhjuseid. Selline eristus annab võimaluse hinnata tööjõu liikumist, töökohtade stabiilsust ning majanduslike või organisatsiooniliste tegurite mõju tööhõivele. Lisaks toetavad töötamise lõpetamise ja peatumise aluse andmed tööjõupoliitika kujundamist ja hindamist, aidates tuvastada võimalikke probleeme tööturul ning hinnata meetmete mõju tööhõivele ja töökohtade säilimisele.

MKS § 25⁴ lõike 1 kohaselt kantakse töötamise registrisse andmed, mis on määratletud maksukohustuslaste registri põhimääruses. Vabariigi Valitsuse 07.03.2019.a. määrus nr 21 „Maksukohustuslaste registri põhimäärus“ § 53 lg 2 sätestab töötamise registri andmekoosseisu.

¹ Sotsiaalministri 07.12.2012.a. määruse nr 51 „Tervishoiualase statistika ja majandustegevuse aruannete andmekoosseis ja esitamise tingimused“ eelnõu seletuskiri, lk 8

- Punkt 1 teise lauseosa järgi sisaldub töötamise registri andmekoosseisus isikukood.
- Punkt 7 esimese lauseosa järgi sisaldub töötamise registri andmekoosseisus ametinimetus, mis vastab tervishoiustatistika andmekoosseisus ametile.
- Punkti 11 järgi sisaldub töötamise registri andmekoosseisus tööaja määr, mis vastab tervishoiustatistika andmekoosseisus lepingulisele koormusele.
- Punkti 5 järgi sisaldub töötamise registri andmekoosseisus töötamise alustamise kuupäev, mida soovitakse tervishoiustatistika andmekoosseisus edaspidi andmeandjate käest täiendavalt küsida.
- Punkti 9 järgi sisaldub töötamise registri andmekoosseisus töötamise lõpetamise kuupäev ja alus, mida soovitakse tervishoiustatistika andmekoosseisus edaspidi andmeandjate käest täiendavalt küsida.
- Punkti 8 järgi sisaldub töötamise registri andmekoosseisus töötamise peatumise algus- ja lõpukuupäev ning peatumise alus, mida soovitakse tervishoiustatistika andmekoosseisus edaspidi andmeandjate käest täiendavalt küsida.

Seega on töötamise registrist viidatud andmete kogumine tervishoiustatistika tegemiseks võimalik lahendus andmeandjate aruandluskoormuse vähendamiseks ja andmete dubleeriva küsimise lõpetamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Annika Veimer
direktor

Fredy Bogomolov
fredy.bogomolov@tai.ee